

CRONICA DRAMATICĂ

ACTORII ȘI REPERTORIUL

Am intrat în cea de a doua jumătate a stagiunii, un nou eșalon de premiere se adaugă celor prezentate pînă acum și starea noastră de nemulțumire se prelungește.

Sigur, am putut consemna noutăți în ceea ce privește promovarea dramaturgiei. au apărut titluri noi, au debutat dramaturgi tineri, au fost reluate piese valoroase. Nu, însă, pe măsura așteptărilor.

Sigur, sînt de consemnat spectacole bune, unele chiar foarte bune, de ținută, de profesionalitate. Nu, însă, pe măsura așteptărilor.

Sigur, și-au spus cuvîntul, în realizarea acelor spectacole care ne-au trezit interesul și au larg ecou în public, mulți regizori, în majoritatea lor tineri. Nu, însă, pe măsura așteptărilor.

În prefețele la rubricile anterioare ale „Cronicii dramatice” ne-am străduit să punem în lumină, sintetizînd, care sînt punctele nevralgice, părțile neimplinite, hiatusurile vieții noastre teatrale, în perioada de timp cuprinsă între două apariții ale revistei sau într-o perioadă mai mare de timp, dacă neîmplinirile ni s-au părut cronice.

Dacă vă amintiți, sau dacă aveți curiozitatea să revedeți prefețele noastre, veți observa cu ușurință că starea de nemulțumire avea întotdeauna drept cauză întocmirea, în ansamblu defectuoasă, a repertoriului. Fără a omite ce este bun, ce este corespunzător exigențelor, criteriilor politice și culturale, necesităților publicului, am fost nevoiți să constatăm și să consemnăm, ca atare, lipsa de inițiativă, de curaj și, s-o spunem deschis, lipsa de cultură teatrală și de orizont politic, arătate de nu puține teatre în alcătuirea programului lor repertorial.

Cele mai grave consecințe ale acestor tare au fost și rămîn apariția și menținerea pe afișul multor teatre a unor piese de valoare mediocră, cu idei puține, cu pretenții minime, cu mesaj firav; piese românești sau străine nevinovate, care nu-și asumă nici o răspundere, care nu-și propun mai mult decît să amuze, nevinovate dacă locul lor în repertorii ar fi cel cuvenit, adică accidental și periferic, dar care, prin aglomerare, prin abundență, ies de sub semnul inocenței.

Am vorbit, la vremea cuvenită, despre rezultatul dăunător al prezenței masive, dominante, a pieselor de asemenea factură în repertoriile teatrelor.

Vom scrie acum despre o altă consecință, nu mai puțin păgubitoare pentru teatrul românesc. Vorbim, în toate sectoarele vieții sociale, în toate domeniile de activitate publică, despre utilizarea cu maximă eficiență a potențialului creator, despre folosirea la parametri tot mai înalți a tuturor capacităților noastre.

Teatrul românesc dispune, pe întreaga lui arie geografică, dar, mai cu seamă, în Capitală, de un uriaș rezervor, cu adevărat bogat, inepuizabil. E vorba de actori. Avem actori de mare valoare, capabili, prin talentul lor și prin puterea lor de muncă, să răspundă oricăror exigențe, să poarte pe umerii lor marile roluri ale repertoriului contemporan sau clasic. Este cea mai puternică rezervă de

valori artistice de care a dispus teatrul românesc în toată istoria sa. Cum este folosită această rezervă? Cum este exploatat acest zăcămint? Nu se irosește această bogăție, utilizând-o în investiții minore? Nu se irosește prin nefolosință sau prin folosință nechibzuită? Dacă avem aur și-l folosim ca să confecționăm pioane și blacheuri, sîntem niște gospodari cel puțin nepricepuți. Dar dacă avem mari actori (talente interpretative pentru care teatrul multor țări ale lumii ne invidiază) și-i folosim ca să joace în piesuțe fără suflu, în fleacuri dramatice efemere, ce sîntem?

Nu cunoaștem — nu avem cum! — creații actoricești în roluri meschine. Oricît ar fi de înzestrat un actor, oricîtă inteligență, oricîtă strălucire ar avea, el nu poate înălța un personaj fără substanță, pe înălțimi. El coboară, fără voie, fără putere de împotrivire, la statura personajului mediocru. V-ați pus întrebarea, care sînt — lăsînd la o parte cîteva, puține, excepții — creațiile acestor stagiuni, ale celor mai importanți actori bucureșteni? Ce sens, ce semnificație are pentru bilanțul realizărilor lor acest sezon teatral? Ce au dat ei din ce sînt datori și dornici să dea publicului?

Nu mai dăm exemple. Un singur exemplu ar atrage după sine altele și nu ne-ar ajunge spațiul pentru a înșirui toate numele actorilor importanți care așteaptă un repertoriu pe măsura talentului lor.

Să nu uităm: avem aur, e păcat să-l irosim iresponsabil, folosindu-l pentru pioane și blacheuri.

PIESA ROMÂNEASCĂ ÎN PREMIERĂ ABSOLUTĂ

TEATRUL „ION VASILESCU“

DULCEA IPOCRIZIE A BĂRBATULUI MATUR

de Tudor Popescu

Data premierei: 4 ianuarie 1980.
Regia: ALEX. TOCILESCU. Scenografia: CONSTANTIN RUSSU.
Distribuția: HAMDİ CERCHEZ (Dinu); SANDA MARIA DANDU (Ioana); MARIETA LUCA (Sibila); CONSTANTIN RĂȘCHITOR (Paul); ADINA POPESCU (Otilia); DANIEL TOMESCU (Ofițerul).

Bărbatul matur, bine instalat în slujbă și în confortul conjugal, obosit de statornica-i și îndelungata-i căsnicie, în-

cearcă, printr-o nevinovată stratagemă, să obțină un mic concediu matrimonial. Profitînd de plecarea soaței la anuala cură balneo-climaterică (obligatie căreia el a izbutit să-i tragă chiulul!), bărbatul matur face un chef cu „băieții“ și e pe cale să se abată și de la o altă poruncă înscrisă, de altminteri, și în Tablele Legii; viața, însă, îl pedepsește, aruncîndu-l într-o încurcătură penală de tot hazul, unde e și „caz de omor“... Mătușa casei, firește fată bătrînă, vigilentă și caraghioasă, prietenul atoașteînțelegător și simpatic, „gagica“, dulce ingenuă și bine intenționată în pofida aparențelor acuzaatoare, inevitabilul ofițer de miliție și, în sfîrșit, nevasta, în clasică postură de consoartă teribilă, cicălitoare și geloasă, dar indispensabilă echilibrului dir. „micul infern“ casnic, alcătuiesc, cu toții, o binecunoscută galerie de personaje ale familiei dramoletelor și comedioarelor din teatrul nostru interbelic. În *Dulcea ipocrizie a bărbatului matur*, ele se arată structural neschimbate, deși, firește, cîteva trăsături noi au mai apărut în înfățișarea exterioară. Ce caută aceste personaje de muzeu în lumea eroilor lui Tudor Popescu, nu e prea clar. Mazilian intitulată, mica farsă este, probabil, rodul urui moment de relaxare a dramaturgului, o scurtă vacanță a spiritului, după cercetarea încordată a unor destine dramatic prinse în cleștele istoriei (*Scaunul*,